

Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych przypomina o obowiązkach jakie nakładają aktualne przepisy prawa na organizacje pozarządowe, nad którymi Starosta Gliwicki sprawuje nadzór. O tych, które zostały nałożone na stowarzyszenia zwykłe i stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym ustawą z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw, pisaliśmy już na naszej stronie internetowej w artykule pt. „Zmiany w ustawie Prawo o stowarzyszeniach” (<http://www.starostwo.gliwice.pl/powiatowe-centrum-organizacji-pozarządowych.html>). Zachęcamy do lektury w/w artykułu, znajdziecie w nim Państwo informacje dotyczące zmian jakie w/w ustawa wprowadziła do funkcjonowania stowarzyszeń. W poniższym dokumencie zawarte zostały tylko najważniejsze obowiązki z jakimi mają do czynienia organizacje pozarządowe w swoim funkcjonowaniu.

Uwaga stowarzyszenia zwykłe !!!

Przypominamy, iż ustawodawca w ustawą z 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw, nałożył na **stowarzyszenia zwykłe** wpisane do ewidencji przed 20 maja 2015 r. obowiązek dokonania **ponownego wpisu** do ewidencji stowarzyszeń zwykłych. W terminie do **20 maja 2018 r.**, przedstawiciele stowarzyszeń zwykłych powinni złożyć nowy wniosek o rejestrację wraz z wymaganymi dokumentami, w przeciwnym wypadku stowarzyszenie zostanie rozwiązane z mocy prawa.

Zapisy statutowe

Ustawodawca ustawą z 25 września 2015 roku o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw nałożył na stowarzyszenia (tj. stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe figurujące w odpowiednich ewidencjach) działające na podstawie ustawy Prawo o stowarzyszeniach, **obowiązek dostosowania statutów do wymagań zmienionej ustawy.**

Zgodnie z dyspozycją art. 1 ust. 4 lit. a w/w ustawy, dotychczas obowiązujące **statuty** (obok dotychczasowych zapisów statutowych), **po 20 maja 2018 roku, muszą zawierać informacje nt. sposobu reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposobu zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunków ważności uchwał władz stowarzyszenia.**

Ustawodawca przewidział również **możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją – punkt nie jest obligatoryjny, jednakże chcąc skorzystać z w/w możliwości, należy pamiętać aby stosowny zapis zawrzeć w statucie** (wraz ze wskazaniem konkretnych czynności, za które przyznawane będzie wynagrodzenie).

Ponadto stowarzyszenie chcące stworzyć terenowe jednostki organizacyjne zawiera w statucie następujące elementy (art.10 a ust. 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach):

- zasady tworzenia oraz rozwiązania terenowej jednostki organizacyjnej,
- strukturę organizacyjną terenowej jednostki organizacyjnej,
- organy terenowej jednostki organizacyjnej, w tym zarząd, oraz tryb dokonywania ich wyboru lub powoływania,
- możliwość otrzymywania przez członków zarządu terenowej jednostki organizacyjnej wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją, w przypadku gdy w statucie stowarzyszenia przewidziano możliwość otrzymywania takiego wynagrodzenia przez członków zarządu stowarzyszenia.

Jeżeli statut stowarzyszenia tak stanowi, terenowa jednostka organizacyjna może uzyskać osobowość prawną. W takim przypadku statut stowarzyszenia określa również (art. 10 a ust.3 ustawy Prawo o stowarzyszeniach):

- warunki, które muszą być spełnione, aby mogła ona uzyskać osobowość prawną,
- zasady gospodarowania majątkiem,
- sposób reprezentowania, w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych oraz zawierania umów z członkami jej zarządu,
- szczegółowe zasady likwidacji.

Zgodnie z art. 10 a ust. 5 ustawy Prawo o stowarzyszeniach „terenowa jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną i **może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego**”.

Należy pamiętać, iż:

Zarząd stowarzyszenia zarejestrowanego w Krajowym Rejestrze Sądowym ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić sąd rejestrowy o zmianie statutu (art.21 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Stowarzyszenie zwykłe składa organowi nadzorującemu, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia zdarzenia uzasadniającego zmianę danych, wniosek o zamieszczenie w ewidencji aktualnych danych, wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę zmiany. Stowarzyszenie zwykłe ma również obowiązek informować o zmianie adresu zamieszkania przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe, albo członków zarządu, oraz adresów członków organu kontroli wewnętrznej (gdy regulamin przewiduje ten organ) (art. 40b, ust.2 i 3 w/w ustawy).

Zarząd terenowej jednostki organizacyjnej stowarzyszenia zobowiązany jest w terminie 14 dni od chwili jej powołania, zawiadomić o tym organ nadzorujący właściwy ze względu na siedzibę tej jednostki, podając skład zarządu i adres siedziby jednostki, oraz doręczyć statut stowarzyszenia (analogicznie postępuje się w razie zmian w składzie zarządu, adresie siedziby terenowej jednostki organizacyjnej stowarzyszenia oraz w statucie stowarzyszenia) (art. 20 w/w ustawy).

Kluby Sportowe i uczniowskie kluby sportowe zobowiązane są do dostarczania dokumentów (uchwał, protokołów z posiedzeń organów stowarzyszenia, list obecności itp.)

dotyczących zmian personalnych w składzie organów kolegialnych (np. w wyniku wyborów członków organów na nową kadencję, kooptacji członków organów władz stowarzyszenia) oraz do zgłaszania zmian adresów siedziby lub adresów korespondencyjnych do tut. Starostwa, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany (zgodnie z § 8 ust.1 Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z 18 października 2011 roku w sprawie ewidencji klubów sportowych).

Kolejnym nieobligatoryjnym zapisem statutowym, który powinien się znaleźć w statucie jeżeli stowarzyszenie przewiduje taką możliwość, jest zapis dotyczący zrzeszania cudzoziemców niemających miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 4 ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Działalność nieodpłatna, odpłatna i gospodarcza

Stowarzyszenie prowadzące **odpłatną działalność pożytku publicznego musi posiadać w statucie lub w innym akcie wewnętrznym, zapisy określające taką możliwość oraz zakres prowadzenia takiej działalności** (art.10 ust.3 z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Jednocześnie zgodnie z art. 9 ust. 3 w/w ustawy, **nie można prowadzić działalności gospodarczej i działalności odpłatnej w tym samym zakresie**. Działalność nieodpłatna i odpłatna pożytku publicznego oraz działalność gospodarcza muszą być wyodrębnione rachunkowo. Cały przychód musi być wykorzystany wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność statutową) natomiast wynagrodzenie osób zatrudnionych do wykonania tej działalności nie może przekroczyć trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez GUS za rok poprzedni.

Organizacje prowadzące działalność gospodarczą podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorstw w Krajowym Rejestrze Sądowym. **Jeżeli organizacja chce prowadzić działalność gospodarczą, to w statucie musi się znaleźć zapis mówiący o takiej możliwości**, a także wartość środków majątkowych przeznaczonych na ten cel. Zapisy powinny zawierać informację, że organizacja prowadzi działalność gospodarczą w wymienionym zakresie, a całość dochodów z niej uzyskanych przeznacza na realizację celów statutowych, nie może być przeznaczony do podziału między członków stowarzyszenia (art. 34 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Nadmienić należy, że kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe nie mogą prowadzić działalności gospodarczej. Jeżeli taka działalność stowarzyszenia zostanie ujawniona klub sportowy lub uczniowski klub sportowy zostaje wykreślony z ewidencji starosty.

UWAGA !!! STOWARZYSZENIA ZWYKŁE !!!

Stowarzyszenie zwykłe nie może powoływać terenowych jednostek organizacyjnych, zrzeszać osób prawnych, prowadzić działalności gospodarczej, prowadzić odpłatnej działalności pożytku publicznego.

Osoby (co najmniej 3), **zamierzające założyć stowarzyszenie zwykłe**, uchwalają regulamin działalności, pamiętając, że dokument określa w szczególności:

- nazwę stowarzyszenia zwykłego,

- cel lub cele,
- teren i środki działania,
- siedzibę,
- przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd,
- zasady dokonywania zmian regulaminu działalności,
- sposób nabycia i utraty członkostwa,
- sposób rozwiązania stowarzyszenia zwykłego.

Stowarzyszenie zwykłe, które zamierza posiadać zarząd, określa w regulaminie działalności:

- tryb jego wyboru,
- tryb uzupełniania składu,
- kompetencje,
- warunki ważności uchwał,
- sposób reprezentowania stowarzyszenia zwykłego, w szczególności zaciągania zobowiązań majątkowych.

Natomiast jeśli zamierza posiadać organ kontroli wewnętrznej, określa w regulaminie działalności:

- tryb jego wyboru,
- tryb uzupełniania składu,
- kompetencje.

Podejmowanie przez przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymaga uprzedniej zgody wszystkich członków stowarzyszenia zwykłego oraz udzielenia przez nich pełnomocnictwa do dokonywania tych czynności (art. 41a ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Finanse

Każda organizacja co roku do Urzędu Skarbowego składa:

- deklarację o podatku dochodowym CIT-8 - do końca trzeciego miesiąca po końcu roku obrotowego,
- sprawozdanie finansowe – sporządzane do końca 3 miesiąca po końcu roku obrotowego, zatwierdzone do końca 6 miesiąca po końcu roku obrotowego, następnie w ciągu 10 dni od daty zatwierdzenia (właściwy organ, określony w statucie, zatwierdza sprawozdanie finansowe) złożone do urzędu skarbowego, na które składają się:
  - bilans,
  - rachunek wyników (w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej rachunek zysków i strat),
  - informacja dodatkowa.

CIT-8 to informacja (nazywana „zeznaniem”) o wysokości dochodu lub straty w poprzednim roku podatkowym, a także czy będzie płaciła podatek dochodowy od osób prawnych.

Złożenie CIT-8 w urzędzie skarbowym to obowiązek wszystkich fundacji, stowarzyszeń, stowarzyszeń zwykłych, klubów sportowych, nawet jeśli:

- utrzymują się tylko ze składek, drobnych darowizn itp.,
- miały tylko dochody zwolnione z podatku,
- **nie miały żadnych przychodów i kosztów w poprzednim roku (tzw. deklaracja zerowa).**

CIT-8 składają też organizacje pozarządowe, które w danym roku prowadziły uproszczoną ewidencje przychodów i kosztów (mimo, że organizacje te zwolnione są z obowiązku przygotowania sprawozdania finansowego).

Uwaga !!! Organizacje Pożytku Publicznego

Ponadto fundacje i organizacje posiadające status organizacji pożytku publicznego (OPP) zobowiązane są do corocznego sporządzania **sprawozdania merytorycznego**, w którym wskazuje się jakie działania podjęła organizacja. Opracowuje się je zgodnie z zapisami rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji i przesyła do ministra.

Organizacja pożytku publicznego, której rok obrotowy jest taki, jak rok kalendarzowy, **do połowy lipca** umieszcza na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (zatwierdzone) sprawozdania merytoryczne i finansowe ze swojej działalności. Organizacja, której rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym, ma czas najpóźniej **do 30 listopada** następującego po roku obrotowym, za który jest składane sprawozdanie.

Niezłożenie sprawozdań przez OPP, oznacza utratę prawa ubiegania się o 1 % podatku dochodowego za poprzedni rok.

NOWOŚĆ !!! – uproszczona ewidencja przychodów i kosztów

W Rozporządzeniu Ministra Finansów z 18 grudnia 2015 roku w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego zamieszczono wzór dedykowany organizacjom pozarządowym (które weszło w życie 1 stycznia 2016 r.).

Prowadzenie uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów, nie wymaga sporządzania sprawozdania finansowego.

Możliwość prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów mają organizacje, które (art. 10 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie):

1. działają w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1
2. nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,
3. nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,
4. osiągają przychody wyłącznie z:

- działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej,
  - działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług,
  - tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
  - odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach,
5. w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody wyłącznie z tytułów, o których mowa w pkt 4. w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł,

Jednakże organ zatwierdzający (w rozumieniu przepisów o rachunkowości) musi podjąć decyzję w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów.

O wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów jednostka, w terminie do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności, zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

Obowiązki wynikające z przyjmowania darów i darowizn

Darowizna przeznaczona jest na cele lub działania zgodne ze statutem.

Zgodnie z art.18 ust.1f pkt.1 i 2 ustawy z 15 lutego 1992 roku podatek dochodowy od osób prawnych (t .j. Dz.U. z 2017 roku, poz. 2343 z późn. zm.), jeżeli jednorazowa darowizna od osoby fizycznej lub prawnej przekracza kwotę 15 000 zł oraz jeżeli suma wszystkich darowizn otrzymanych od jednej osoby fizycznej lub prawnej przekracza 35 000 zł, organizacja informuje o tym urząd skarbowy (składając formularz CIT-D – stanowiący załącznik deklaracji CIT 8) oraz podaje do publicznej wiadomości informacje na temat otrzymanych darowizn (poprzez wyłożenie w pomieszczeniach publicznie dostępnych, publikację informacji w środkach masowego przekazu lub publikację w internecie).

Dary rzeczowe służą do realizacji celów statutowych. Organizacja, która otrzyma od płatnika VAT dary rzeczowe lub usługę, powinna od obdarowującego otrzymać dokument zawierający oszacowaną wartości darowizny (fakturę lub umowę), ze względu na konieczność rozliczenia przez darczyńcę podatku VAT.

Sprzedaż otrzymanych darów rzeczowych nie jest kwalifikowana jako działalność odpłatna.

Uwaga na zapisy ustawy o Przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu

Definicje

Pranie pieniędzy to zgodnie z art.2 pkt 9 ustawy o Przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, **zamierzone postępowanie polegające na:**

- a) zamianie lub przekazaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrycia lub zatajenia bezprawnego pochodzenia tych wartości majątkowych albo udzieleniu pomocy osobie, która bierze udział w takiej działalności w celu uniknięcia przez nią prawnych konsekwencji tych działań,
  - b) ukryciu lub zatajeniu prawdziwego charakteru wartości majątkowych lub praw związanych z nimi, ich źródła, miejsca przechowywania, rozporządzania, faktu ich przemieszczania, ze świadomością, że wartości te pochodzą z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
  - c) nabyciu, objęciu w posiadanie albo używaniu wartości majątkowych pochodzących z działalności o charakterze przestępczym lub udziału w takiej działalności,
  - d) współdziałaniu, usiłowaniu popełnienia, pomocnictwie lub podżeganiu w przypadkach zachowań w lit. a-c
- również jeżeli działania, w ramach których uzyskano wartości majątkowe, były prowadzone na terytorium innego państwa niż Rzeczpospolita Polska.

Przytoczona powyżej ustawa **finansowanie terroryzmu** określa jako czyn określony w art. 165a ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, który zacytowany został w części mówiącej o sankcjach.

Organizacje obowiązane i ich obowiązki

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, wprost wynika, że organizacjami zobowiązanymi do jej stosowania, czyli tzw. „instytucjami obowiązanymi” są **fundacje**. Natomiast **stowarzyszenia** stają się instytucjami obowiązanymi dopiero w momencie przyjęcia wpłaty gotówkowej w wysokości równej lub większej, niż 15 000 euro.

Obowiązkami instytucji obowiązanym są:

- **stworzenie i przyjęcie procedury wewnętrznej w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu**, która powinna zawierać określenie sposobu:
  - wykonania środków bezpieczeństwa finansowego,
  - rejestracji transakcji,
  - analizy i oceny ryzyka,
  - przekazywania informacji o transakcjach Generalnemu Inspektorowi,
  - procedury wstrzymania transakcji,
  - blokady rachunku i zamrożenia wartości majątkowych,
  - przyjmowania pisemnych oświadczeń, czy dany klient jest osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne, o ile są przyjmowane,
  - przechowywania informacji;

- **wskazanie osoby/osób odpowiedzialnych w organizacji za przestrzeganie i stosowanie procedury bezpieczeństwa finansowego** (wyboru dokonuje organ posiadający statutową kompetencję do zarządzania majątkiem organizacji, swoją decyzję wyraża w formie uchwały),
- wybrana przez organizację osoba/osoby musi uzyskać certyfikat, **organizacja musi zapewnić tej osobie udział w programie szkoleniowym**,
- **rejestracja transakcji powyżej 15 000 euro** – w tym także transakcji przeprowadzanych za pomocą więcej niż jednej operacji, których okoliczności wskazują, że są ze sobą powiązane i zostały podzielone na operacje o mniejszej wartości z zamiarem uniknięcia obowiązku rejestracji.

Instytucja obowiązana przeprowadzająca transakcję, której okoliczności wskazują, że może ona mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, ma obowiązek zarejestrować taką transakcję, bez względu na jej wartość i charakter.

Informacje o zarejestrowanych transakcjach, które instytucje obowiązane przekazują Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej, powinny zawierać w szczególności następujące dane:

- datę przeprowadzenia transakcji,
- dane identyfikacyjne stron transakcji,
- kwotę, walutę i rodzaj transakcji,
- numery rachunków, które zostały wykorzystane do przeprowadzenia transakcji, w przypadku transakcji z udziałem takich rachunków,
- uzasadnienie oraz miejsce, datę i sposób złożenia dyspozycji w przypadku przekazywania informacji o transakcji, której okoliczności wskazują, że może ona mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

Obowiązek rejestracji transakcji, o którym mowa powyżej, nie dotyczy:

- przelewu z rachunku na rachunek lokaty terminowej, które należą do tego samego klienta w tej samej instytucji obowiązanej,
  - przelewu na rachunek z rachunku lokaty terminowej, które należą do tego samego klienta w tej samej instytucji obowiązanej,
  - przelewów przychodzących, z wyjątkiem przelewów przychodzących z zagranicy,
  - transakcji związanych z gospodarką własną instytucji obowiązanych,
  - transakcji zawieranych na rynku międzybankowym,
  - przypadków określonych w art. 9d ust. 1 w/w ustawy ,
  - banków zrzeszających banki spółdzielcze, o ile transakcja została zarejestrowana w zrzeszonym banku spółdzielczym,
  - transakcji tymczasowego przewłaszczenia na zabezpieczenie wartości majątkowych, wykonanej na czas trwania umowy przewłaszczenia z instytucją obowiązaną.
- ❖ Instytucje obowiązane stosują wobec swoich klientów środki bezpieczeństwa finansowego. Zakres stosowania jest określany na podstawie oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, dokonanej w wyniku analizy, z uwzględnieniem w szczególności rodzaju klienta, stosunków gospodarczych, produktów lub transakcji.

Sankcje

Art. 165a ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto gromadzi, przekazuje lub oferuje środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości w zamiarze sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa, o którym mowa w art. 120, art. 121, art. 136, art. 166, art. 167, art. 171, art. 252, art. 255a lub art. 259a”, tj.:

- stosowanie środków masowej zagłady zakazane przez prawo międzynarodowe,
- wytwarzanie, gromadzenie, nabywanie, zbywanie, przechowywanie, przewożenie lub przesyłanie środków masowej zagłady lub środków walki bądź prowadzenie badań mających na celu wytwarzanie lub stosowanie takich środków,
- dopuszczenie się, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czynnej napaści na głowę obcego państwa lub akredytowanego szefa przedstawicielstwa dyplomatycznego takiego państwa albo osobę korzystającą z podobnej ochrony na mocy ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych,
- dopuszczenie się czynnej napaści na osobę należącą do personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa obcego państwa albo urzędnika konsularnego obcego państwa, w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych,
- publiczne znieważenie, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, głowy obcego państwa lub akredytowanego szefa przedstawicielstwa dyplomatycznego takiego państwa albo osoby korzystającej z podobnej ochrony na mocy ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych,
- zawładnięcie statkiem wodnym lub powietrznym poprzez zastosowanie podstępny albo gwałtu na osobie lub poprzez groźbę bezpośredniego użycia takiego gwałtu, przejęcie kontroli nad statkiem wodnym lub powietrznym,
- spowodowanie bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia wielu osób,
- umieszczenie na statku niebezpiecznego urządzenia lub substancji zagrażającej bezpieczeństwu osób lub mieniu znacznej wartości,
- niszczenie, uszkodzenie lub uczynienie niezdatnym do użytku urządzenia nawigacyjnego albo uniemożliwienie jego obsługi, jeżeli może to zagrażać bezpieczeństwu osób,
- wytwarzanie lub obrót substancjami niebezpiecznymi, bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom, wyrabianie, przetwarzanie, gromadzenie, posiadanie, posługiwanie się lub handel substancją lub przyrządem wybuchowym, materiałem radioaktywnym, urządzeniem emitującym promienie jonizujące lub innym przedmiotem lub substancją, która może spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo mienia w wielkich rozmiarach,
- wzięcie lub przetrzymywanie zakładnika w celu zmuszenia organu państwowego lub samorządowego, instytucji, organizacji, osoby fizycznej lub prawnej albo grupy osób do określonego zachowania się,
- przygotowań do wzięcia lub przetrzymania zakładnika,

- rozpowszechnianie lub publiczne prezentowanie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym,
- uczestniczenie w szkoleniu mogącym umożliwić popełnienie takiego przestępstwa,
- przekraczanie granicy RP w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym

„podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Tej samej karze podlega, kto udostępnia mienie określone w § 1 zorganizowanej grupie lub związkowi mającym na celu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w tym przepisie, osobie biorącej udział w takiej grupie lub związku lub osobie, która ma zamiar popełnienia takiego przestępstwa.

§3. Kto, nie będąc do tego obowiązany na mocy ustawy, pokrywa koszty związane z zaspokojeniem potrzeb lub wykonaniem zobowiązań finansowych grupy, związku lub osoby, o których mowa w § 2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§4. Tej samej karze podlega sprawca czynu określonego w § 1 lub 2, który działa nieumyślnie”.

Kara pieniężna za niedopełnienie obowiązków nałożonych na organizację obowiązaną

Karze pieniężnej podlega instytucja obowiązana, która:

- nie dopełnia obowiązku rejestracji transakcji (powyżej 15 000 euro), przekazania Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej dokumentów dotyczących tej transakcji lub przechowywania przez wymagany okres rejestru tych transakcji lub dokumentów dotyczących tej transakcji,
- nie dopełnia obowiązku przeprowadzenia analizy ryzyka w celu zastosowania odpowiednich środków bezpieczeństwa finansowego,
- nie dopełnia obowiązku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego,
- nie dopełnia obowiązku przechowywania przez wymagany okres udokumentowanych wyników analizy,
- nie dopełnia obowiązku zapewnienia udziału pracowników w programie szkoleniowym,
- nie dopełnia obowiązku wykonania w terminie wniosku lub zalecenia pokontrolnego,
- nawiązuje lub utrzymuje współpracę z bankiem fikcyjnym.

Generalny Inspektor Informacji Finansowej nakłada w drodze decyzji karę pieniężną, w wysokości nie większej niż 750 000 zł, a w razie nie dopełnienia obowiązku zapewnienia udziału pracowników w programie szkoleniowym – w wysokości nie większej niż 100 000 zł.

Udostępnianie informacji publicznej

Zgodnie z art. 4a - 4c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, **organizacje korzystające z pieniędzy publicznych**, tzn. wykonujące zadania publiczne lub dysponujące publicznym majątkiem, **zobowiązane są do udostępniania informacji publicznej**.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie „środki publiczne” definiuje w następujący sposób: „to środki publiczne, o których mowa w ustawie o finansach publicznych, przeznaczone na wydatki publiczne w rozumieniu tej ustawy”. Natomiast wykonywanie zadań należy rozumieć jako wykonywanie zadań zleconych, czyli np. takich, na realizację których organizacja otrzymała środki, w ramach konkursów ofert ogłoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dopuszczalne są trzy formy udostępniania informacji publicznej, którymi może posłużyć się organizacja pozarządowa:

- poprzez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- zamieszczenie informacji na własnej stronie internetowej,
- na wniosek osoby zainteresowanej (dopuszcza się możliwość przesłania kopii dokumentacji na wskazany adres/e-mail lub poprzez umożliwienie osobie zainteresowanej wglądu w wybrane dokumenty w siedzibie organizacji).

Informacje powinny być publikowane w BIP lub na stronie internetowej, w takiej formie, aby możliwe było określenie rzeczywistego czasu ich udostępniania.

Udostępnienie informacji na wniosek odbywa się na zasadach opisanych w ustawie o dostępie do informacji publicznej, tzn.:

- wniosek może być złożony w formie ustnej lub pisemnej,
- informacje udostępnia się bezpłatnie,
- udostępnia się ją bez zbędnej zwłoki, nie później niż 14 dni od daty złożenia wniosku,
- jeżeli informacja nie może zostać udostępniona w formie o jaką prosi wnioskodawca lub w ustawowo przewidzianym czasie- wtedy należy poinformować wnioskodawcę i ustalić inną formę lub datę udostępnienia informacji publicznej.

Według ustawodawcy każdemu zainteresowanemu przysługuje prawo dostępu do informacji publicznej. Jednakże prawo to ograniczono ze względu na określone ustawowo zasady ochrony wolności i praw innych osób oraz ochronę porządku publicznego, a także bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa, zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie tajemnic ustawowo chronionych. Ponadto chroni się prywatność osoby fizycznej oraz tajemnicę przedsiębiorcy.

Zakres informacji, które organizacja zamieszcza na stronie internetowej lub w BIP, wynika z ustawy o dostępie do informacji publicznej, i są to m.in. informacje o :

- statusie prawnym lub formie prawnej,
- organizacji,
- przedmiocie działalności i kompetencjach,
- organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach,
- strukturze własnościowej podmiotów:
  - reprezentujących zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa,

- podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego,
  - podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.
- majątku, którym dysponują (także tym pochodzącym ze źródeł publicznych, np. dotacji),
  - zasadach działania.

Od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego.

Informacje dodatkowe

Nowopowstałe organizacje muszą pamiętać, iż :

- Osoby w liczbie co najmniej siedmiu, zamierzające założyć stowarzyszenie, uchwalają statut stowarzyszenia oraz wybierają komitet założycielski albo władze stowarzyszenia.
- W przypadku, gdy liczba członków stowarzyszenia jest mniejsza niż liczba członków wymaganych do jego złożenia, na podstawie art. 31 ust. 1 pkt.1, na wniosek organu nadzorującego sąd wydaje postanowienie o rozwiązaniu stowarzyszenia.
- Stowarzyszenie jest obowiązane posiadać zarząd i organ kontroli wewnętrznej (art. 11 ust. 4 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).
- Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego (art. 17 ust.1 w/w ustawy).
- Dokonując rejestracji w KRS, zgodnie z zasadą „jednego okienka” automatycznie otrzymają numery REGON i NIP. Natomiast organizacje zgłaszające zmiany do KRS, nie muszą załączać formularzy aktualizacyjnych do GUS, US i ZUS, ponieważ zmiany zgłoszone na formularzach KRS zostaną automatycznie przekazane do właściwych urzędów.

Nadmienić należy, że osoby pragnące założyć stowarzyszenie prowadzące działalność bezpośrednio związaną z obronnością albo bezpieczeństwem państwa lub ochroną porządku publicznego są obowiązane uzgodnić zakres tej działalności, odpowiednio, z Ministrem Obrony Narodowej lub ministrem właściwym do spraw wewnętrznych albo organami przez nich określonymi (art. 45 ustawy Prawo o stowarzyszeniach).

Ponadto podstawowym obowiązkiem, każdej organizacji pozarządowej jest opracowanie i zatwierdzenie (w drodze uchwały) dokumentu pn. „**polityka rachunkowości**”. Dokument składa się z części opisanych w art. 10 ustawy o rachunkowości, tj.

- określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych;
- metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;
- sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:

- zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
  - wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
  - opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,
- systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Obowiązki związane z likwidacją stowarzyszenia

W przypadku likwidacji stowarzyszenia na podstawie własnej uchwały, likwidatorami stowarzyszenia są członkowie jego zarządu, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, uchwała ostatniego walnego zebrania członków tego stowarzyszenia nie stanowi inaczej. W razie rozwiązania stowarzyszenia przez sąd, zarządza on jego likwidację, wyznaczając likwidatora. Majątek zlikwidowanego stowarzyszenia przeznaczają na cel określony w statucie lub w uchwale walnego zebrania członków o likwidacji stowarzyszenia.

Obowiązkiem likwidatora jest przeprowadzenie likwidacji w możliwie najkrótszym czasie, w sposób zabezpieczający majątek likwidowanego stowarzyszenia przed nieuzasadnionym uszczupleniem.

Art. 37 ust. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach stanowi, iż likwidator powinien w szczególności:

- zawiadomić sąd o wszczęciu likwidacji i wyznaczeniu likwidatora, z podaniem swego nazwiska, imienia i miejsca zamieszkania,
- dokonywać czynności prawnych niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji, podając do publicznej wiadomości o wszczęciu postępowania likwidacyjnego,
- po zakończeniu likwidacji zgłosić sądowi wniosek o wykreślenie stowarzyszenia z Krajowego Rejestru Sądowego.

Likwidator, który nie zakończył likwidacji w ciągu 12 miesięcy od jej zarządzenia, przedstawia przyczyny powstałego opóźnienia sądowi.

Nadzór starosty

Zgodnie z dyspozycją art.8 ust. 5 ustawy Prawo o stowarzyszeniach, nadzór nad działalnością stowarzyszeń należy do starosty właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia, z pominięciem stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 25 w/w ustawy stanowi, iż organ nadzorujący sprawuje nadzór nad działalnością stowarzyszeń wyłącznie w zakresie zgodności ich działania z przepisami prawa i postanowieniami statutu. Dając organowi nadzorującemu prawo do żądania (w wyznaczonym terminie):

- dostarczenia przez zarząd stowarzyszenia odpisów uchwał walnego zebrania członków,
- niezbędnych wyjaśnień od władz stowarzyszenia.

Nakładając jednocześnie na organ nadzorujący obowiązek wskazania uzasadnienia żądań.

Art. 28. określa, iż w razie stwierdzenia niezgodności działalności stowarzyszenia z prawem lub postanowieniami statutu organ nadzorujący, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może wystąpić o ich usunięcie w określonym terminie, udzielić ostrzeżenia władzom stowarzyszenia lub wystąpić do sądu.

Ponadto w przypadku, gdy

- liczba członków stowarzyszenia jest mniejsza niż liczba członków wymaganych do jego założenia,
- stowarzyszenie nie posiada przewidzianych w ustawie władz i nie ma warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy,

organ nadzorujący ma prawo wnioskować do sądu o rozwiązanie stowarzyszenia.

NACZELNIK
Wydziału Edukacji, Kultury,
Sportu i Turystyki w Siołecznych

mgr Anetta Krzeminska

STAROSTA SŁIWICKI

Waldemar Dobek